

Pearajameister orienteerumisvõistlusel

Sven Oras

31.10.2020

Võistlusele eelnev töö

- Rajameistrite leidmine
- Maastiku jagamine
- Radade planeerimise juhtimine
- Lipikute inspekteerimine
- Failide vormistus (ka kõikide punktidega kaardid). Ühtne kujundus.
- Failide edastus trükki ja ajavõtule
- Trükitud kaartide kontroll
- Kiletamine
- Lisalegendid
- Meeskonna koostamine: punktipanijad, kontrolljooksjad, jootjad metsas, mõnikord punktivalvurid.
- Varustuse komplekteerimine: jaamad. Vaiad, tähised, radiojaamad, jootmine.

Kaart ja maastik

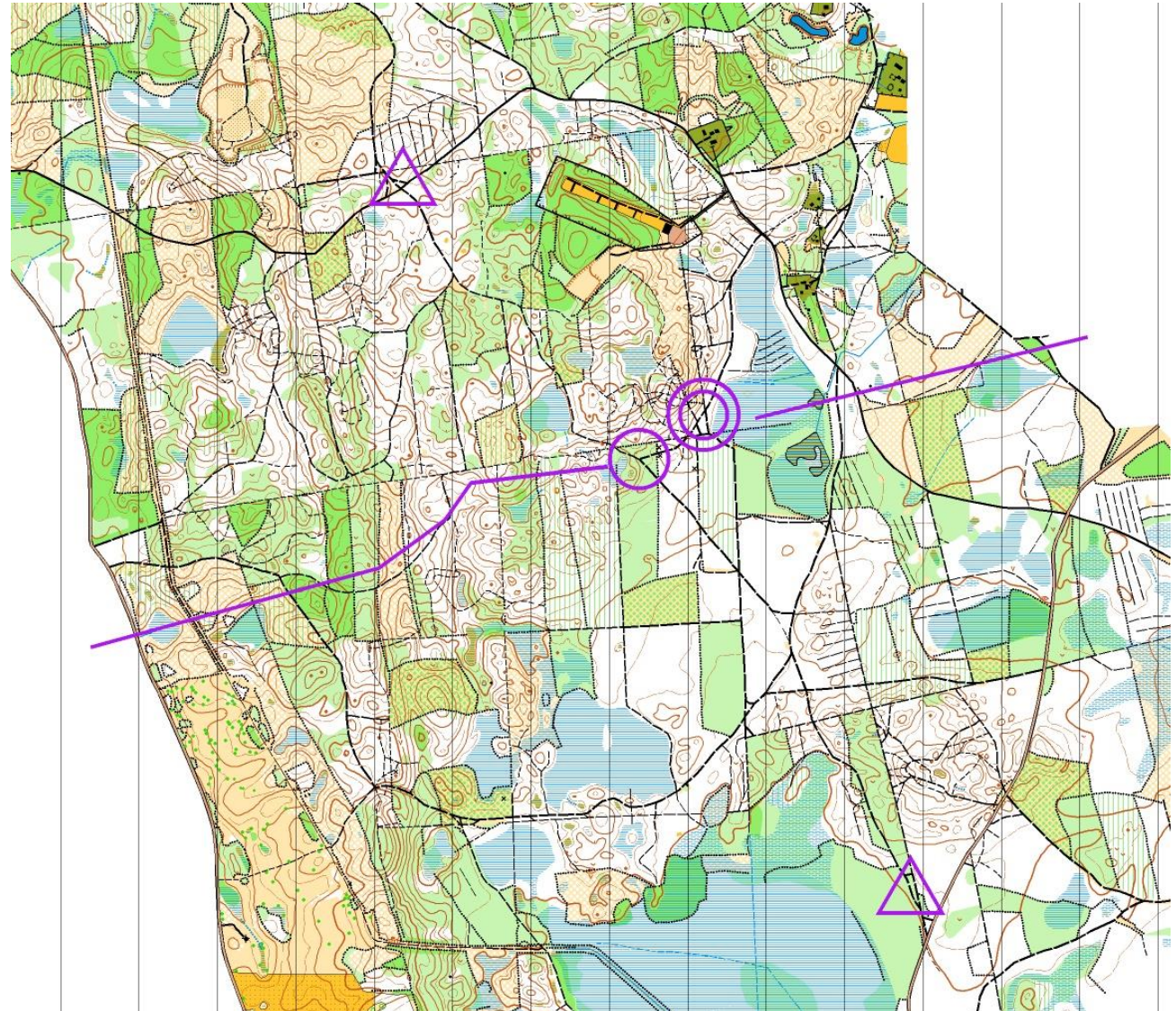
- Ei ole olemas tavaraja kaarti ja lühiraja kaarti. On tavarajale sobilik maastik ja lühirajale sobilik maastik (või maastikuosa). Igale maastiku(osa)le ei saa alati teha iga tüüpi rada.

ISOM2017

- *2.9 Map scale The base scale for an orienteering map is 1:15 000. Generalisation shall follow the requirements for the scale 1:15 000.*

Radade planeerimine ja maastiku jagamine

- Olukorras, kus on 2 rajameistrit, on vaja maastik nende vahel jagada ja/või tööd koordineerida, et punktikohad ei kattuks.
- Jälgida, et punktikohad ei kattuks.

Lipikute panemine ja inspekteerimine

- Punktikohad tuleb looduses tähistada. Kasutada kilelinti, vihmakindlat paberit,...
- Lipikule punkti number ja võistluse kuupäev peale.
- Lipikute inspekteerimine: 30.6 [EMV, EOLV] EOLi volinik koostöös võistluse inspektoriga peab: ...; ● kiitma heaks rajad pärast nende kvaliteedi kontrollimist, kaasa arvatud raskusastme, kontrollpunktide asukohad ja sisustuse, juhuslikkuse osa ja kaardi korrektsuse;...
- Kas peab kohapeal käima?
- Jah! Keegi peab kohapeal käima. See tähendab muuseas, et rajad ei tohi valmida viimasel hetkel.

Vormistus

- Kokku leppida kujundus. Kirjad, logod, raamid, värvid jms. Kõikidel sama võistluse kaartidel võiks olla ühtlane vormistus.
- Kõike ei pea ise leiutama: [Kaardikoodeks](#)
- Logodest: Turvaala on ala, kuhu ei tohi ulatuda ükski teksti- ega pildiosa. Reaalselt jälgivad nõude täitmist vähesed asutused. Näide:

Vormistusest veel

- Juhul kui kaarte ei trükita ehk prinditakse, pole üldjuhul vaja teha trükifaile. Rajafailist saab teha otse PDF-d. Kõik rõnagaste ja ühendusjoonte lõikamised teha ja inspekteerida rajafailis. Vastasel korral võib tekkida vajadus teha sama liigutust mitukümmend korda.

Failide edastus

- Trükikoda vajab üldiselt PDF-e koos trükiarvude tabeliga. Näiteks saab kõik edastada Dropbox, Google drive jms linkidega.
- PS vaadake, et registreerimine on suletud kui te trükiarvud võtate. Kuigi registreerimine lõppeb 23.59 ettenähtud kuupäeval, võivad ka mõned võistlejad seejärel ilmuda. Suhelge sekretariaadiga.
- Ajavõtja vajab radade XML faile.
- Rajajoonistamise jaoks on vaja kaartidest pilte.

Ettevalmistuste ajagraafik EMV näitel

- Kaart valmis 1-2 kuud enne võistlust. (kaardistajaga kokkulepe eelneval aastal)
- Rajad valmis ja vormistatud **kõige hiljemalt** võistlusele eelneval nädalavahetusel. (Pärast registreerimise lõppu võib tulla pisimuutusi).
- Rajad trükki teisipäeval või kolmapäeval. Samal ajal XML ajavõtule.
- Kaardid trükikojast kätte hiljemalt neljapäeval.
- Reedel kontroll ja parandus. Lisalegendid.
- Kui teie võistlus on pikem kui L-P, siis jääb töödeks vähem aega.

Peakorraldaja töö võistluspäeval

- Punktide metsa viimine enne võistlust: koostada graafik kontrollida tööd
- Puhkus 😊
- Punktide äratoomine: jälgida kontrollaega, koostada plaan
- Boonus: kui tegite rajad, seiske finiši juures ja kuulakse arvamus – aitab areneda rajameistrina.

Ajagraafik punktide panemiseks

- Arvutage tagant ette.
- Start kell 11.
- Kontrolljooksja peab tagasi olema kell 10.
- Punktid peavad metsas olema 9.
- Alustada tuleb kell 8.
- Koguneda 7.30.

Tehnilised piirkonnad kindlamatele orienteerujatele. Pikkade vahemaadega punktid jooksjatele.

Sprindi puhul punktivalve

Linnade vahel ei saa jätta punkte valveta.

Kuidas valvet korraldada?

- Iga punkti jaoks inimene.
- Piirkonna peale inimene.
- Lukud.
- ...

Punktide võtmine

- Aktuaalne sügisel – vara läheb pimedaks.
- Uurige ajavõtust, kuna on inimesed reaalselt metsast väljas. Kui kontrollaeg on täis, on mõistlik proovida võistlejad metsast „üles leida“.
- Kui igaüks võtab selle piirkonna, mille maha pani, võiks saada kõige kiiremini.
- Sama loogika nagu punktide mahapanekuga – kes jõuab joosta saab pikemad vahemaad. Tehniliselt tugevamatele tehnilised piirkonnad.

Kes paneb K-punktid?

- Ükskõik kas rajameeskond või stardimeeskond. Ainuke oluline asi on vastav kokkulepe.

Probleem – värskete raie või muu kaardimuutus

- Näidiskaart (vana kaart) võimalusel starti või võistluskeskusesse. Kommentaator peaks ka mõned korrad ütlema.

Probleem – punktiobjekt on oluliselt muutunud (näiteks mahalangenud puu)

- Kui võimalik taastada olukord.
- Kui mitte, panna punkt nähtaval kohale tulekusuunast.
- Informeerimine.

Probleemid – punkt on valesti

- Võistluse käigus ei saa punkti asukohta enam muuta.
- Võistluse tulemused sõltuvad võistlejatest ja žüriist.

Probleem – punktid ei jõua õigeaegselt maastikule

- Lükake starti edasi. Võistlejad küll nurisevad, aga see on parem variant, kui lasta võistlejad rajale, kus punkte ei ole.

Probleem – punktid on metsas, aga kontrolljooksja pole tagasi.

- Üks võimalus on edasi lükata.
- Teine on loota, et kõik on korras.
- Vaadake rajameeskonnale kriitilise pilguga otsa. Kui on kogunud tegijad, on tõenäosus suurem, et kõik on korras. Garantiid ei ole.
- Kui pannake punkte esimest korda, pigem lükake start edasi.

Probleem – vigastatud võistleja

- Rajameistril on kõige värskem info, mis teed on kui kaugemale sõidetavad.

Probleem – kaardid saavad otsa

- Kui keskuses on värviprinter, siis tehke üks kaart juurde. Kvaliteet pole sama, aga rajale saab. Parimal juhul lepitakse.
- Kui ei lepita, pakkuge stardimaks tagasi vms.

Probleem – pahane maaomanik (kooskõlastus jäi tegemata või saadi üksteisest valesti aru)

- Rääkige rahulikult, vabandage, otsige kompromissi.
- Ärge hakake õigustama igamehe õigusega – see on nagu bensiin lõkesse.

Probleem – värav, mis peaks olema avatud, on lukus.

- Lükata starti edasi. Hankida võti.
- Probleemi vältimiseks hankida võtmed juba päev enne.

Kokkuvõte

- Mida keerulisem on võistlusmaastik, seda kauem läheb punktide panekuga aega.
- Võistlus (eriti EMV) ei ole hea koht, kus esimest korda rajameistritööd harjutada.
- Planeerige igale sammule juurde ka varuaeg. Probleeme ei saa ette planeerida, aga nendeks saab valmistuda.

AITÄH!